

UTLENDINGSNEMNDA
UNE

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse	Vår referanse	Dato
17/3618	17/00475-2	22.11.2017

NOU 2017:11 Bedre bistand - Bedre beredskap - Høring

Utlendingsnemnda (UNE) viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev 14. juni 2017, hvor det bes om innspill til NOU 2017: 11 Bedre bistand - Bedre beredskap.

UNE vil i det følgende gi sine kommentarer til de deler av utredningen som gjelder Politiets utlendingsenhet (PU), og vi vil konsentrere vår uttalelse rundt hvilket samarbeid vi har med PU i dag, og hva som er vårt behov for bistand fra politiet.

Innledningsvis vil vi bemerke at UNE i flere sammenhenger har nær kontakt med PU, både i forbindelse med enkeltsaker og gjennom samarbeid i asylkjeden. Et nært samarbeid mellom aktørene i utlendingskjeden er helt sentralt for å sikre en effektiv flyt av både saker og informasjon. En fremtidig organisering av politiets arbeid på utlendingsfeltet må sikre at det fortsatt kan være et slikt nært samarbeid.

Generelle kommentarer til utredningen

Utlendingsfeltet er i stadig utvikling, med stor oppmerksomhet rettet mot kontinuerlig forbedring både innenfor de enkelte virksomhetene og i samarbeidet dem imellom. Nylig fremlagte planer om en samling av ressurser i ankomstfasen til et nytt ankomstsenter er et eksempel på dette. Utredningen peker også på at det er varslet en utredning knyttet til ansvarsfordeling mellom aktørene på feltet,¹ og anbefaler selv at det utredes nærmere hvordan arbeidet med identitetsfastsettelse skal håndteres.² Den sterke oppmerksomheten mot kjedesamarbeid på utlendingsfeltet de senere årene,³ innebærer etter UNEs vurdering nettopp at det er nødvendig å se politiets arbeid på utlendingsfeltet i sammenheng med feltets øvrige aktører. Dette perspektivet mangler i utredningen, hvor hovedvekt ligger på polisiære forhold. Selv om PU er et særorgan innen politiet, er det også en sentral aktør innen utlendingsforvaltningen.

¹ Utredningen side 234, med videre henvisning til Prop. 61 LS (2014-2015) side 46.

² Utredningen side 234.

³ Se for eksempel tildelingsbrev 22.12.2016 for Utlendingsnemnda punkt 3.2 og 3.3.

UTLENDINGSNEMNDA

Besøksadresse: Stenersgata 1 B/C
Postboks 8165 Dep. 0034 Oslo

Tlf: 21 08 50 00 Faks: 21 08 50 01
Internett: <http://www.une.no>

Org.nr: 9820 19095
Bank: 7694.05.02302

Etter UNEs syn er det en klar risiko for at en omlegging av politiets innsats på utlendingsfeltet i tråd med utredningens anbefalte modell 2 vil svekke det nære samarbeidet som i dag er mellom aktørene på utlendingsfeltet, og i alle fall i en overgangsperiode føre til redusert effektivitet og flyt. Aktørene på utlendingsfeltet samarbeider i dag både på områder som ved den foreslåtte endringen vil høre under Politidirektoratet (POD) og Øst politidistrikt, og må i så tilfelle forholde seg til to ulike enheter innen politiet.

Dersom det operative ansvar for utlendingsfeltet innen politiet skal legges til et enkelt politidistrikt, må det også antas at innsats på dette feltet vil bli gjenstand for prioritering opp mot behov for ressurser til andre oppgaver innen politidistriktet. Det vil gi en risiko for at oppgaver på utlendingsfeltet blir nedprioritert, noe som også var erfaringen med den organiseringen man hadde før PU ble opprettet.

UNEs samarbeid med PU i Dublinsaker

Dublinsaker er et godt eksempel på en sakstype hvor tett samarbeid og målrettet oppmerksomhet blant aktørene på utlendingsfeltet har ført til konkrete og målbare forbedringer knyttet til saksbehandlingstid, redusert ressursbruk og bedre flyt. Det prisbelønnede prosjektet «Dublin fra A til Å» er en sentral del av denne utviklingen, og viser med all tydelighet verdien av et sterkt kjedesamarbeid og betydningen av å se politiets innsats på utlendingsfeltet i sammenheng med de øvrige aktørenes arbeid.

UNEs Dublinenhet samarbeider tett med sine «tvillingseksjoner» i PU og UDI, noe som har resultert i kortere saksbehandlingstid, god kunnskapsutveksling og dialog og effektive returer. Enhetene har daglig kontakt angående behandling av anmodninger om utsatt iverksetting, både vanlige og prioriterte. Det tette samarbeidet er en forutsetning for at Dublinsakene får en rask behandling og at klageren raskt blir uttransportert dersom klagen ikke tas til følge. Saksbehandlingstiden for anmodninger om utsatt iverksetting i UNE er i dag på 6 dager. Dersom PU ber om prioritet (for eksempel grunnet fengsling), behandles anmodningen innen 1 dag. Klagesaker behandles gjennomsnittlig innen 2 måneder.

Behandlingen av Dublinsaker i utlendingskjeden fungerer i dag svært godt, og en viktig faktor er den fagkunnskapen som er opparbeidet i PU og det tette samarbeidet som er mellom aktørene på feltet. PU, UDI og UNE er gjensidig avhengig av hverandre, og har over tid utarbeidet gode samarbeidsformer gjennom blant annet felles rutiner, nettverk og kontaktkanaler. Det står ikke klart for oss hvordan ansvaret for Dublinsaker vil være med en organisering av politiets arbeid på utlendingsfeltet slik det er foreslått i utredningen.

En endring i dagens organisering av politiets arbeid på utlendingsfeltet som innebærer at PU i sin nåværende form avvikles, vil være forbundet med en risiko for at den kompetansen og de samarbeidsrelasjonene som er opparbeidet og utviklet over tid må reetableres. Etersom dagens situasjon når det kommer til Dublinsaker er et resultat av lang tids innsats fra alle aktører på utlendingsfeltet, kan det være grunn til å anta at en slik reetablering av kompetanse og relasjoner vil ta en del tid. I mellomtiden er det nærliggende å tro at det vil kunne bli krevende å oppnå like gode resultater.

UNEs samarbeid med PU i andre beskyttelsessaker

Også i arbeidet med andre beskyttelsessaker, har UNE utstrakt kontakt med PU, særlig knyttet til ID-avklaring og retur. Enkeltseksjoner har hyppig kontakt med PU for eksempel i forbindelse med uttransporteringer. Ofte sendes det inn anmodninger om omgjøring og/eller utsatt iverksetting i forbindelse med pågrep for uttransport. På samme måte som det er viktig for UNE å ha god kontakt og informasjonsflyt med PU om arbeid med uttransport i enkeltsaker for å kunne håndtere saken på riktig måte, vil det være viktig for PU at UNE kan gi slike anmodninger en rask behandling. Det forutsetter et tett og godt samarbeid og dialog.

UNE bruker i mange saker PU i forbindelse med verifisering av ID-dokumenter og annen bistand knyttet til ID-avklaring. Fra vårt ståsted synes PU å ha opparbeidet et sterkt og godt fagmiljø på dette området, som UNE har stor nytte av bistand fra i enkeltsaker. God informasjonsflyt og tett dialog er en forutsetning for en effektiv saksbehandling.

UNE mottar årlig et stort antall anmodninger om omgjøring av våre vedtak, noe som krever store ressurser. Det eneste tiltaket som er egnet til vesentlig å påvirke antallet omgjøringsanmodninger, er effektivt returarbeid. En omorganisering av politiets innsats på utlendingsfeltet kan gi en risiko for svekket innsats på returfeltet, noe som igjen kan ha negative virkninger for blant annet antall omgjøringsanmodninger.

Med jevne mellomrom brukes ansatte i PU også som vitner i nemndmøter og særlig i rettssaker, for å forklare seg om arbeid med identitetsfastsettelse, uttransportering mv. Det kan i enkeltsaker være avgjørende med slik vitneførsel.

Med hilsen

Ingunn-Sofie Aursnes
direktør

Arild Hjelmervik
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i Utlendingsnemnda og har derfor ingen signatur.